

Reactie WRS Red Light United

Geachte minister Grapperhaus,

Red Light United is de belangenvereniging van sekswerkers op de Wallen. Onze vereniging behartigt de belangen van meer dan 100 raamprostituees op de Wallen, voor meer dan 90% afkomstig uit Oost-Europese landen. Onze leden bestaan uit sekswerkers afkomstig uit Roemenië, Bulgarije, Hongarije, Albanië, de VS en Nederland, waaronder ook leden zitten die in het verleden slachtoffer zijn geweest van mensenhandel.

Red Light United onderstreept dan ook het belang voor goede wetgeving voor sekswerkers zodat zij veilig en legaal kunnen werken, alsmede wetgeving die illegale prostitutie en mensenhandel zoveel mogelijk voorkomt alsmede bestrijdt. Dat gezegd hebbende moeten wij concluderen dat het huidige wetsvoorstel voor regulering van sekswerk in Nederland wel de juiste doelstellingen heeft, maar helaas faalt in de uitwerking daarvan.

Vergunningplicht voor sekswerkers

Red Light United is voorstander van een vergunningplicht voor sekswerkers. Hiermee wordt eindelijk de oneerlijke concurrentie van de illegale sector met de vergunde sector voorkomen, middels de boetes die komen te liggen op het illegaal werken, faciliteren of bezoeken van een illegaal werkende sekswerker. Op deze wijze wordt de illegale prostitutie oninteressant, waardoor deze zal afnemen, en er meer zicht komt op sekswerkers.

Wel stelt Red Light United vraagtekens bij het intake gesprek met de ambtenaar en de transparantie omtrent wie wel of niet een vergunning krijgt op basis van één gesprek. Het doel van de intake zou moeten zijn om mensenhandel te voorkomen, echter hebben wij in Amsterdam de ervaring met dergelijke intake gesprekken, en die zijn dat één intake gesprek niet voldoende is om direct te kunnen achterhalen of iemand slachtoffer van mensenhandel is.

Eenzijds vinden we het positief dat de overheid zelf de verantwoordelijkheid neemt om de intakegesprekken te gaan voeren, in plaats van dit op het bordje te leggen van exploitanten en de verantwoordelijkheid voor het opsporen van mensenhandel van zich afschuift. Anderzijds twijfelen wij sterk aan de bekwaamheid van opgeleide ambtenaren om mensenhandel te herkennen en onderscheid te maken tussen wie slachtoffer is van mensenhandel en wie niet, waardoor de mogelijkheid bestaat dat men ten onrechte vergunningen afwijzen aan sekswerkers die geen slachtoffer zijn.

Wel maken wij ons ernstig zorgen over de bestrijding van mensenhandel. Immers mogen slachtoffers van mensenhandel volgens dit wetsvoorstel geen vergunning krijgen voor sekswerk tot 2 jaar na dato. Dit impliceert dat de initiatiefnemers van deze wet ervan uitgaan dat alle slachtoffers per definitie gedwongen sekswerk zouden doen. Dat is een onjuiste aanname, zoals ook een recent rapport van Regioplan concludeerde¹. Er blijkt namelijk lang

1

<https://www.regioplan.nl/wp-content/uploads/2019/02/18169-Eindrapport-Seksuele-uitbuiting-Regioplan.pdf>

niet altijd sprake van gedwongen sekswerk in mensenhandelzaken die zich afspelen in de prostitutiebranche. Regioplan concludeerde dan ook dat termen als dwang en onvrijwilligheid veelal ongeschikte termen zijn om seksuele uitbuiting mee te beschrijven.

Het gevolg hiervan zal zijn dat juist slachtoffers van mensenhandel die niet gedwongen worden tot sekswerk in de illegale sector terecht komen, waar toezicht van autoriteiten en hulpverlening grotendeels ontbreken en waar de kans op misstanden nog groter is. Bovendien zal het ertoe leiden dat slachtoffers van mensenhandel die juist bewust gekozen hebben om sekswerk te gaan doen, dat zij nooit aangifte zullen doen van mensenhandel. Immers betekent voor hun aangifte doen, dat zij per direct hun beroep op het spel zetten en louter in de illegaliteit terecht kunnen. Dit lijkt ons een onwenselijke situatie.

Bovendien kunnen wij ons niet voorstellen dat het de bedoeling is van de initiatiefnemers om slachtoffers van mensenhandel, die reeds veel leed hebben meegemaakt, nog eens te beboeten met 20.750 euro (zoals vermeld in artikel 41) voor illegaal sekswerk, omdat de overheid niet wilde dat zij legaal wilde gaan werken als sekswerker. Het ontnemt slachtoffers de zeggenschap over hun eigen vrijheid om sekswerk te gaan doen als zij dit willen.

Wij verzoeken daarom ook om de eis voor het verkrijgen van een vergunning voor sekswerkers niet op te hangen aan het slachtofferschap, maar slachtoffers zelf de keuze te geven of zij sekswerk willen doen of niet.

Leeftijdshoging naar 21 jaar

Red Light United is daarnaast ook groot voorstander van het verhogen van de minimumleeftijd van sekswerk van 18 naar 21 jaar. In Amsterdam hebben wij reeds goede ervaringen gehad sinds de minimumleeftijd hier omhoog is gegaan naar 21 jaar. Het gevolg hiervan is geweest dat er minder kwetsbare personen in de vergunde branche terecht kwamen.

De boete die gesteld wordt op het illegaal werken zonder vergunning voorkomt daarnaast dat kwetsbare personen die te jong zijn om in de vergunde prostitutie te gaan werken, alsnog aan de slag gaan in de illegaliteit. Tezamen met de vergunningsplicht en het gekoppelde vergunningsnummer kan tevens voorkomen worden dat te jonge sekswerkers alsnog klandizie kunnen krijgen via het online adverteren.

Vergunningplicht prostitutiebedrijven

Opvallend is dat enerzijds het wetsvoorstel stelt illegaliteit en mensenhandel te willen tegengaan door een vergunningsplicht in te voeren, terwijl anderzijds gemeenten de mogelijkheid wordt geboden om een maximum aan het aantal vergunningen te stellen of zelfs een nuloptie te voeren. Deze twee voorstellen lijken uiterst tegenstrijdig met elkaar. Immers is vergunde prostitutie afhankelijk van het verkrijgen van een vergunning, en als gemeenten de mogelijkheid krijgen om geen vergunning te hoeven verlenen aan prostitutiebedrijven, wordt daarmee actief meegewerkt aan het ontstaan van illegale prostitutie.

Dat dit geen theorie is, maar de praktijk is, blijkt ook wel uit cijfers van het WODC, die concludeerde dat sinds het opheffen van het bordeelverbod het aantal vergunde prostitutiebedrijven met maar liefst 46% gedaald². Tegelijkertijd zijn veel sekswerkers de illegaliteit in gegaan, doordat er steeds minder legale werkplekken over zijn gebleven, met tot gevolg dat de illegale tak de afgelopen jaren enorm gegroeid is³. Dat terwijl volgens de Nationaal Rapporteur Mensenhandel juist in de illegaliteit de meeste misstanden zoals mensenhandel voorkomen⁴.

De enige manier om illegale prostitutie zoveel mogelijk te voorkomen, is om ervoor te zorgen dat er voldoende legale mogelijkheden zijn. Gemeenten zouden daarom helemaal niet de mogelijkheid moeten krijgen om een maximum in te stellen of een nul optie te voeren in hun gemeenten. Hoe wilt men immers illegale prostitutie bestrijden, als men gemeenten de mogelijkheid geeft om helemaal geen legale prostitutie toe te laten staan?

Daarnaast worden prostitutiebedrijven verplicht om de vergunning zichtbaar aan de buitenkant van het pand te bevestigen, waarop tevens de naam en telefoonnummer van de eigenaar en beheerders zichtbaar zijn. Deze regel is tevens van toepassing op zelfstandige sekswerkers, waardoor de hele buurt kan zien dat zij sekswerker zijn. Dat terwijl sekswerkers juist zeer hechten aan hun privacy, en absoluut niet willen dat hun (leef) omgeving op de hoogte zijn van hun werkzaamheden.

Dit zal voornamelijk voor zelfstandige sekswerkers die vanuit huis willen werken ertoe leiden dat zij de illegaliteit in zullen gaan, terwijl daar juist de meeste misstanden plaatsvinden die dit wetsvoorstel beoogt tegen te gaan. Deze regels zijn daarnaast compleet overbodig, immers staan deze gegevens reeds in een register, dus is het niet noodzakelijk de vergunning ook nog eens aan de buitenkant te hangen, ivm met de privacy van de exploitanten, beheerders en zelfstandig werkende sekswerkers.

Het in het bezit hebben van een vergunning zou voldoende moeten zijn. Immers kunnen controleurs gewoon de vergunning opvragen, en op die wijze verifiëren of het desbetreffende bedrijf of sekswerker over de juiste vergunning beschikt.

Huisvredebreuk zelfstandige sekswerkers

In het wetsvoorstel staat daarnaast dat toezichthouders mogen binnentreden zonder toestemming van de bewoner, in een woning indien er een seksinrichting is gevestigd met een vergunning. Dit is een vorm van huisvredebreuk die nergens voor noodzakelijk is. In geen enkele bedrijfstak, waar eveneens serieuze misstanden voorkomen, is huisvredebreuk toegestaan. Dit zal thuiswerkende sekswerkers ervan weerhouden een vergunning aan te vragen, met tot gevolg meer illegale prostitutie. De sekswerkers zijn reeds bereikbaar op een telefoonnummer indien noodzakelijk, zoals reeds vastgelegd in het register, en de locatie van de seksinrichting staat eveneens in een register.

² https://www.wodc.nl/binaries/2389c-volledige-tekst_tcm28-73284.pdf

³ <https://nos.nl/artikel/2158750-toename-van-illegale-prostitutie-in-oost-nederland.html>

⁴

https://www.nationaalrapporteur.nl/binaries/Prostitutie%20%26%20mensenhandel_Nationaal%20Rapporteur_interactief_tcm23-233408.pdf

Conclusie

Red Light United is blij dat de initiatiefnemers overwegen een landelijk vergunningstelsel in te voeren die als doel heeft illegale prostitutie zoveel mogelijk in te perken en mensenhandel te bestrijden. Wel valt het ons op dat dit wetsvoorstel er juist op gericht was om uniforme regels te maken voor prostitutie in Nederland. Dat terwijl het wetsvoorstel toch weer toestaat dat gemeenten zelf mogen bepalen of ze vergunningen gaan uitgeven voor sekswerk en hoeveel. Dit is tegenstrijdig met elkaar, omdat hierdoor toch weer plaatselijke verschillen ontstaan met hoe men omgaat met sekswerk in Nederland.

Tevens maakt Red Light United zich ernstig zorgen om het voorkomen en bestrijden van mensenhandel. Het lijkt er met name op dat de initiatiefnemers wel de juiste doelstellingen hebben, maar eigenlijk niet weten hoe de branche er in de praktijk uitziet, of hoe zij mensenhandel het beste kunnen bestrijden. Het wetsvoorstel lijkt er te veel uit te gaan van de onjuiste aanname dat slachtoffers geen sekswerk willen doen, waardoor men zoveel mogelijk barrières lijkt op te willen werpen om te voorkomen dat mensen sekswerk gaan doen. Dat terwijl de voornaamste reden dat mensen slachtoffer worden van mensenhandel juist is dat er zoveel barrières bestaan om sekswerk te gaan, dat het praktisch onmogelijk wordt om dit zelfstandig voor elkaar te krijgen, met tot gevolg dat zij kwetsbaar worden voor uitbuiting.

Wij zouden daarom graag zien dat de initiatiefnemers van dit wetsvoorstel aan de slag gaan met deze kritiek, om tot een goed vergunningstelsel te komen voor sekswerk in Nederland, die niet uitgaat van het voorkomen dat mensen sekswerk gaan doen, maar het voorkomen dat mensen kwetsbaar worden voor uitbuiting.

Felicia Anna

Voorzitter Red Light United

Belangenvereniging van sekswerkers op de Wallen

UNION FOR RED LIGHT DISTRICT
WINDOW WORKERS